

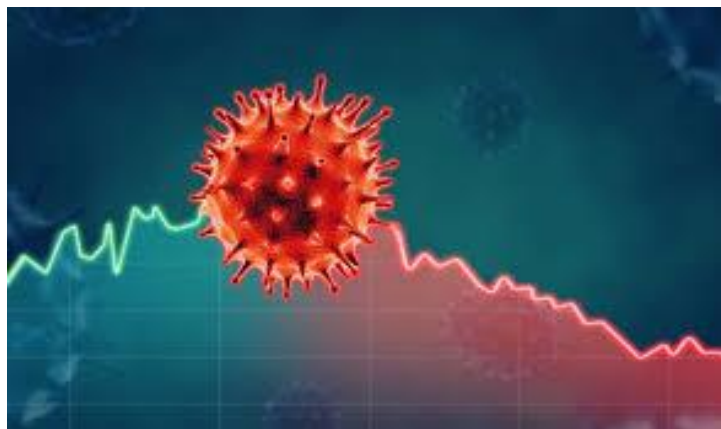
O&O&I-steun i.k.v. Vlaamse Veerkracht Beleidsdomein EWI

Mark Andries, administrateur-generaal VLAIO

Johan Hanssens, secretaris-generaal Departement EWI

Vlaams Parlement, 26 januari 2023

Vlaams Relanceplan als antwoord op de 2020-economische crisis t.g.v. corona-pandemie

- **Begin 2020: uitbraak corona-virus**
- **Planbureau voorspelt op 17 juli 2020 de grootste na-oorlogse krimp van de Vlaamse economie met ... -11,1% !!**

September 2020: relanceplan 4,3 miljard €

DEPARTEMENT
ECONOMIE, WETENSCHAP & INNOVATIE

Vlaamse
overheid

Samenspel tussen Europese, Belgische én Vlaamse relanceplannen: 2020-2023

Principe-akkoord
juli 2020

Onderdelen
VV ingebracht

September 2020

April 2021

Onderbouw Vlaamse Veerkracht: Advies 'Economisch Relancecomité' (14 juli 2020)

Inzetten op **drie**
doorbraakthema's:

- *Digitaal* Vlaanderen
- *Duurzaam* Vlaanderen
- *Zorgzaam* Vlaanderen

Relanceplan Vlaamse Veerkracht t.b.v. 4,3 miljard €

werd door vertaald naar:

- **35** clusters
- **180** relance projecten

waarvan **14 relanceprojecten met relancemiddelen** voor
Beleidsdomein EWI t.b.v.
561 mio €

561 mio €
EWI

Cluster 5: 'versterken O&O'

VV020	Bio-Economie	20 mio €
VV021	Onderzoeksinfrastructuur	100 mio €
VV022	Versterking O&O bedrijven	100 mio €
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O	60 mio €
	<i>totaal</i>	<i>280 mio €</i>

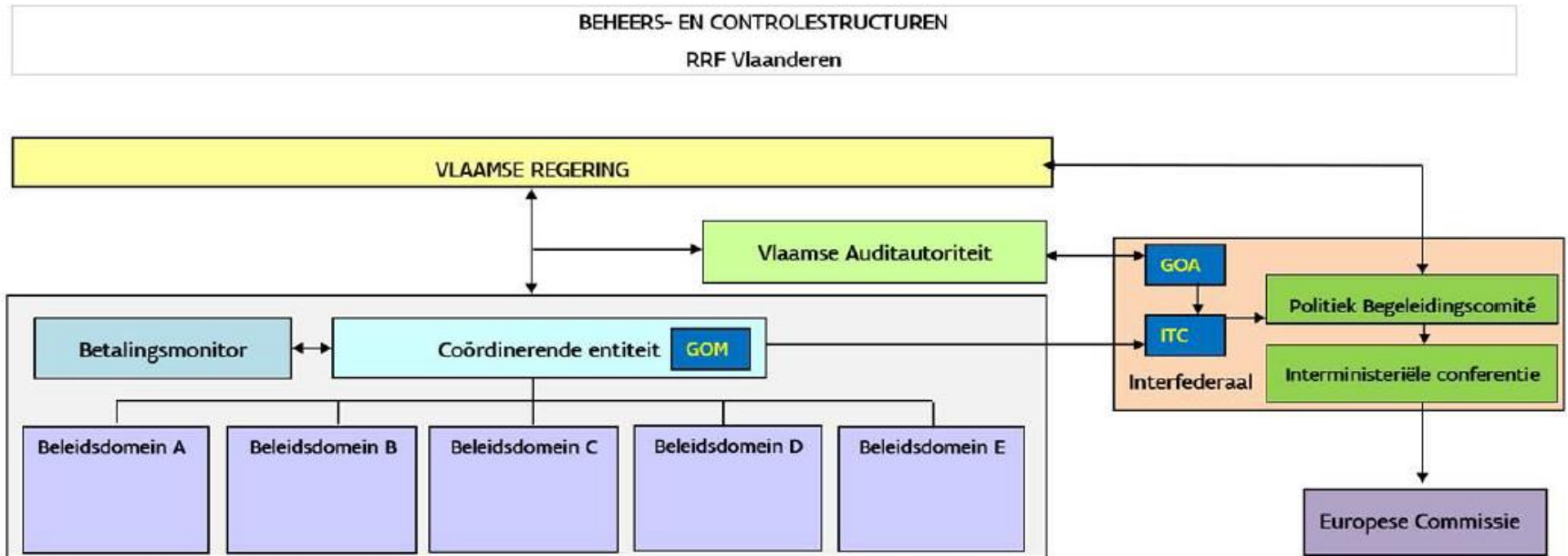
Cluster 10: 'waterstofonderzoek'

VV047	Waterstofonderzoek	125 mio €
-------	--------------------	-----------

+ Overige relanceprojecten Beleidsdomein EWI

VV025 + 27	Blue Deal (onderzoek + ecologiesteun)	16 mio €
VV055	Smart Cities	20 mio €
VV101 + 102	Ruimtelijke economie (bedrijventerreinen + kernversterking)	35 mio €
VV109	Brexit	50 mio €
VV123 + 124	Circulaire economie	25 mio €
VV134	Media innovatie	10 mio €
		<i>156 mio €</i>

Governance-model m.b.t. de Vlaamse Veerkracht middelen

Vlaamse Auditautoriteit kijkt over de schouders van de Vlaamse administratie mee naar de VV-projecten.

Allocatie-modellen van onderzoeks- en innovatiemiddelen binnen het Beleidsdomein EWI

Departement EWI

- Doelgroep kennisinstellingen
- Universiteiten: Bijzondere Onderzoeksfonds (BOF) en Industriële Onderzoeksfonds (IOF) -> bottom up
- Strategische onderzoekscentra (imec, VITO, VIB en Flanders Make) en Wetenschappelijke instellingen (ITG, VLIZ, ...) -> convenanten
- Ad hoc financieringen

FWO

- Doelgroep onderzoekers en onderzoeksgroepen
- *diverse FWO-bottom up* financieringskanalen
- nieuwsgierigheids-gedreven vanuit onderzoekers
- altijd formule van oproepen ('call') onder verantwoordelijkheid raad van bestuur FWO

VLAIO

- Doelgroep ondernemers en ondernemingen
- *diverse VLAIO-bottom up* financieringskanalen
- opportuniteits-gedreven vanuit ondernemers
- open kanaal + oproepen ('call') meestal onder verantwoordelijkheid Beslissingscomité bij het Fonds Innoveren en Ondernemen

Terug naar
de
561 mio €
binnen
Beleids-
domein EWI
september
2020

Cluster 5: 'versterken O&O'

VV020	Bio-Economie	20 mio €
VV021	Onderzoeksinfrastructuur	100 mio €
VV022	Versterking O&O bedrijven	100 mio €
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O	60 mio €
	<i>totaal</i>	<i>280 mio €</i>

Cluster 10: 'waterstofonderzoek'

VV047	Waterstofonderzoek	125 mio €
-------	--------------------	-----------

+ Overige relanceprojecten Beleidsdomein EWI

VV025 + 27	Blue Deal (onderzoek + ecologiesteun)	16 mio €
VV055	Smart Cities	20 mio €
VV101 + 102	Ruimtelijke economie (bedrijventerreinen + kernversterking)	35 mio €
VV109	Brexit	50 mio €
VV123 + 124	Circulaire economie	25 mio €
VV134	Media innovatie	10 mio €
		<i>156 mio €</i>

Communicatie over de beschikbare Vlaamse Veerkracht middelen binnen het Beleidsdomein EWI: toelichting in twee vergaderingen in deze Commissie, in oktober 2020:

ingediend op **511** (2020-2021) – Nr. 1
23 oktober 2020 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Rita Moors

over de aanpak van de coronacrisis
en het relancebeleid

Naast de eenmalige VV-middelen
(561 mio €), in 2021 ook:

- Recurrente opstapmiddelen van 30 mio €
- Eenmalige investeringsmiddelen 25 mio € (voor FWO)
- EFRO en REACT EU – middelen

ingediend op **13-E** (2020-2021) – Nr. 1
28 oktober 2020 (2020-2021)

Beleids- en begrotingstoelichting

Economie, Wetenschap en Innovatie
Begrotingsjaar 2021

Algemene beleidsprincipes gehanteerd in de beleidsvoorbereiding van de dossiers voor besluitvorming binnen de Vlaamse regering

1. Enkel **excellente projecten** ondersteunen;
2. **Co-creatie** met de stakeholders (*'quadruple helix'-filosofie: overheid + bedrijfsleven + kennisinstellingen + maatschappelijke actoren*);
3. Steeds principes van **deugdelijk bestuur** naleven (*vb. 'meer-ogen principe', transparantie, ...*);
4. **Voortgang maken** in het beslissingsproces, want betreft relancebeleid in volle recessie van de economie.

Belangrijk: **nooit inboeten op 1., 2. en 3. omwille van 4.**

Belangrijk: rol van de **verschillende tijdsvensters**: Europees versus Vlaams

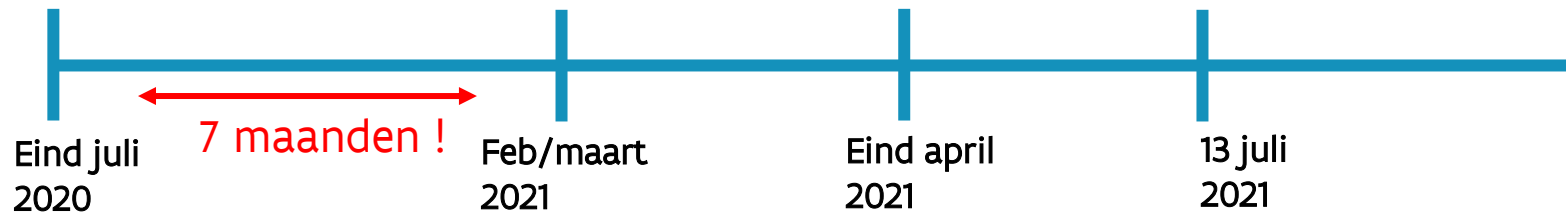
1. Europa

Europese Raad bereikt *principe-akkoord* over Herstelbeleid

Pas finale duidelijkheid over exacte *modaliteiten* Herstelbeleid

Indiening Nationale Herstelplannen bij Europese Commissie

Finale goedkeuring Belgische Nationale Plan voor Herstel en Veerkracht door Europese Raad

2. Vlaanderen

Eind juli 2020

Eind september 2020

Feb/maart 2021

Eind april 2021

9 juli 2021

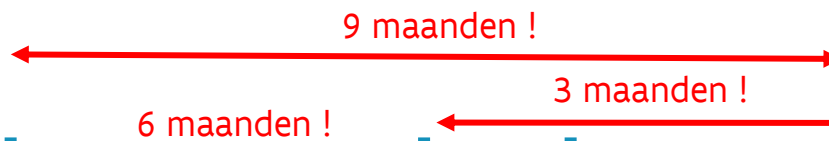
Eind december 2021

Septembeerklaring MP Jambon met bekendmaking Vlaamse Veerkracht relanceplan 4,3 mia €

Pas finale duidelijkheid over *modaliteiten* Herstelbeleid

Indiening Herstelplannen bij Europese Commissie

Goedkeuring 23 dossiers Vlaamse regering m.b.t. VVO21 en 1ste deel VVO23

Afsluiten 23 projectovereenkomsten met instellingen in beslissing VR 9 juli 2021 en beslissing VR volgende delen VVO23

Focus nu op de VV021 en VV023 relanceprojecten t.b.v. afgerond 120 mio €, zoals goedgekeurd op de Vlaamse regering van 9 juli 2021: 101 mio € (VV021) + 18 mio € (deel uit VV023) -> beslissing tot inbreng in 'Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht' (januari 2021)

Cluster 5: 'versterken O&O'		
VV020	Bio-Economie (VLAIO/FWO)	20 mio €
VV021	Onderzoeksinfrastructuur (Dep EWl)	100 mio €
VV022	Versterking O&O bedrijven (VLAIO)	100 mio €
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O (Dep EWl/VLAIO)	60 mio €
	<i>totaal</i>	<i>280 mio €</i>

Volledige enveloppe van 280 mio € werd in het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht ingebracht binnen *as 5 'Economie van de toekomst en productiviteit' (formeel ingediend 30 april 2021)* -> *toewijzing van middelen moet dus voldoen aan de Europese regels!*

Inbreng van deze cluster 5 'versterken O&O' in het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht werd eveneens gecommuniceerd aan het Vlaams Parlement in de Commissie Algemeen Beleid op 19 januari 2021:

ingediend op **629** (2020-2021) – Nr. 1
1 februari 2021 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Philippe Muyters

over de selectie van de Vlaamse projecten
voor het ontwerp van Europees Plan
voor Herstel en Veerkracht

Focus op de VV021 en VV023 relanceprojecten t.b.v. afgerond 120 mio €, zoals goedgekeurd op de Vlaamse regering van 9 juli 2021: 101 mio € (VV021) + 18 mio € (deel uit VV023) -> **waar ligt beslissingsbevoegdheid over concrete invulling?**

Cluster 5: 'versterken O&O'		
VV021	Onderzoeksinfrastructuur (Dep EWI)	100 mio €
VV022	Versterking O&O bedrijven (VLAIO)	100 mio €
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O (Dep EWI/VLAIO)	60 mio €

→ De beslissingsbevoegdheid m.b.t. de **concrete invulling** van de VV-relanceprojecten werd **niét gedelegeerd aan minister Crevits, noch aan de Vlaamse administratie**. Die beslissingsbevoegdheid bleef bij de Vlaamse regering als collegiaal orgaan.

De minister had als enige bevoegdheid het voorbereiden van een nota aan de Vlaamse regering, waarin ze een voorstel van concrete besteding van de VV-enveloppes voorlegt en verdedigt.

Focus nu op de VV021 en VV023 relanceprojecten t.b.v. afgerond 120 mio €, zoals goedgekeurd op de Vlaamse regering van 9 juli 2021: 101 mio € (VV021) + 18 mio € (deel uit VV023) -> ingebracht door Vlaamse regering in het 'Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht' op 30 april 2021 met onderverdeling in de VV023

Cluster 5: 'versterken O&O'		
VV021	Onderzoeksinfrastructuur (Dep EWI)	100 mio €
VV022	Versterking O&O bedrijven (VLAIO)	100 mio €
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O (Dep EWI/VLAIO)	60 mio €
	<i>o.a. 'versterking industriële onderzoeksfondsen' universiteiten (IOF) via de VLIR</i>	14 mio
	<i>o.a. 'onderzoeksinfrastructuur hogescholen'</i>	6 mio €

Belangrijk verschil tussen VV021 en VV023. De VV021 (100 mio €) was in het NPHV van 30 april 2021 duidelijk omschreven voor onderzoeksinfrastructuur. De VV023 (60 mio €) was uitdrukkelijk ruimer omschreven in NPHV.

Focus nu op de VV021 en VV023 relanceprojecten t.b.v. afgerond 120 mio €, zoals goedgekeurd op de Vlaamse regering van 9 juli 2021: 101 mio € (VV021) + 18 mio € (deel uit VV023) -> wat staat letterlijk in het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht over de wijze waaraan invulling zal gegeven worden aan de VV-projecten?

“We bevragen het veld om de beste projecten te kunnen selecteren”.

Er stond toen ook al vermeld:

*“op basis van reeds binnengelopen voorstellen zijn **voorbeelden van mogelijke investeringen** in wetenschappelijke infrastructuur een incubator voor start ups in de biotech sector, pilootfabrieken mbt de digitalisering van de maakindustrie, demo-infrastructuur voor CCS/CCU”*

Focus nu op de VV021 en VV023 relanceprojecten t.b.v. afgerond 120 mio €, zoals goedgekeurd op de Vlaamse regering van 9 juli 2021: 101 mio € (VV021) + 18 mio € (deel uit VV023) -> wat staat in de eerste publieke rapportering van de Vlaamse Veerkrachtprojecten van eind april 2021 (zgn. 'Voortgangsrapport') m.b.t. de wijze waarop invulling zal gegeven worden aan de VV-projecten VV021 en VV023?

Cluster 5: 'versterken O&O'

VV021	Onderzoeksinfrastructuur (Dep EWI)	100 mio €
	<i>'een investeringsagenda zal worden samengesteld op basis van een bevraging van het veld'</i>	
VV023	Versterking onderzoeksveld en versnelling O&O (Dep EWI/VLAIO)	60 mio €
	<i>'een investeringsagenda zal worden samengesteld op basis van een bevraging van het veld'</i>	

Welke procedure werd gevolgd in de totstandkoming van de investeringsagenda en de toewijzing van de afgerond 120 mio € middelen in de relanceprojecten VV021 en VV023? (1)

De gevolgde procedure is duidelijk opgenomen in nota aan de Vlaamse regering van 9 juli 2021: via de procedure van een open dialoog najaar 2020/voorjaar 2021 met:

- 5 universiteiten
- 4 strategische onderzoekscentra
- enkele Vlaamse wetenschappelijke instellingen (ITG, ILVO, VLIZ, ...)

→ zie citaten uit nota VR

Nadat de Vlaamse regering de budgettaire enveloppes binnen het Vlaams relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' had vastgelegd – in casu 100 mio € voor VV021 onderzoeksinfrastructuur – is het Departement EWI in dialoog getreden met de vijf Vlaamse universiteiten, de vier strategische onderzoekscentra en Vlaamse wetenschappelijke instellingen ten einde te komen tot een portefeuille van onderzoeksinfrastructuren die beantwoorden aan de bovenvermelde negen strategische selectiecriteria.

Vervolgens diende elke projectaanvrager voor elk project gegevens aan te leveren in een door het Departement EWI en VLAIO opgesteld uniform format, dat nauw aansluit bij de aanvraagprocedures gebruikelijk in EFRO-verband.

Voor elk project dienden volgende dossierstukken opgeleverd te worden:

- Aanvraagformulier met gedetailleerde informatie over:
 - Algemene projectomschrijving
 - Projectdoelstellingen
 - Omschrijving van de werkpakketten
 - Mijlpalen en output
 - Procedures en governance van het project
- Financieel plan en kostendetaillering
- 'Do Not Significant Harm' evaluatieformulier
- Staatssteun assessment

Een gezamenlijke ambtelijke expertengroep bestaande uit leden van het Departement EWI en VLAIO screenen de voorstellen op bovenvermelde strategische criteria en op de inhoud van de dossierstukken.

Verder in de nota worden de projecten enkel in algemene termen toegelicht, details van de projecten zijn raadpleegbaar in de bijlagen.

Voor elk project worden volgende gegevens vermeld:

- Promotor
- Projectkost met opgave van gevraagde steun en eigen inbreng
- Projectomschrijving
- Projectdoelstelling
- Output van het project
- Impact van het project

Wat betreft de eigen inbreng van de aanvragende instelling dient vermeld te worden dat dit, gezien de aard van de investering – onderzoeksinfrastructuren op de brug tussen fundamenteel en toegepast onderzoek die de 'vallei des doods' helpen te overbruggen – niet als een harde

Welke procedure werd gevolgd in de totstandkoming van de investeringsagenda en de toewijzing van de afgerond 120 mio € middelen in de relanceprojecten VV021 en VV023? (2)

Via de procedure van een open dialoog, zoals duidelijk beschreven in de nota aan de Vlaamse regering van 9 juli 2021.

1. Open dialoog kennisinstellingen
2. Resultaat = portefeuille van geïdentificeerde onderzoeksinfrastructuren (*‘long list’*)
3. Onderwerping projectaanvragers aan uniforme aanvraagdocumenten gelijkaardig aan EFRO (vanaf april 2021!) (*‘short list’*)
4. Screening door gezamenlijke ambtelijke expertengroep EWI/VLAIO van uniforme aanvraagdocumenten
5. Opmaak nota aan Vlaamse regering
6. Advies Inspectie van Financiën
7. IKW
8. Begrotingsakkoord
9. Beslissing Vlaamse Regering 9 juli

Nadat de Vlaamse regering de budgettaire enveloppes binnen het Vlaams relanceplan ‘Vlaamse Veerkracht’ had vastgelegd – in casu 100 mio € voor VV021 onderzoeksinfrastructuur – is het Departement EWI in dialoog getreden met de vijf Vlaamse universiteiten, de vier strategische onderzoekscentra en Vlaamse wetenschappelijke instellingen ten einde te komen tot een portefeuille van onderzoeksinfrastructuren die beantwoorden aan de bovenvermelde negen strategische selectiecriteria.

Vervolgens diende elke projectaanvrager voor elk project gegevens aan te leveren in een door het Departement EWI en VLAIO opgesteld uniform format, dat nauw aansluit bij de aanvraagprocedures gebruikelijk in EFRO-verband.

Voor elk project dienden volgende dossierstukken opgeleverd te worden:

- Aanvraagformulier met gedetailleerde informatie over:
 - Algemene projectomschrijving
 - Projectdoelstellingen
 - Omschrijving van de werkpakketten
 - Mijlpalen en output
 - Procedures en governance van het project
- Financieel plan en kostendetailering
- ‘Do Not Significant Harm’ evaluatieformulier
- Staatssteun assessment

Een gezamenlijke ambtelijke expertengroep bestaande uit leden van het Departement EWI en VLAIO scheidde de voorstellen op bovenvermelde strategische criteria en op de inhoud van de dossierstukken.

Verder in de nota worden de projecten enkel in algemene termen toegelicht, details van de projecten zijn raadpleegbaar in de bijlagen.

Voor elk project worden volgende gegevens vermeld:

- Promotor
- Projectkost met opgave van gevraagde steun en eigen inbreng
- Projectomschrijving
- Projectdoelstelling
- Output van het project
- Impact van het project

Wat betreft de eigen inbreng van de aanvragende instelling dient vermeld te worden dat dit, gezien de aard van de investering – onderzoeksinfrastructuren op de brug tussen fundamenteel en toegepast onderzoek die de ‘vallei des doods’ helben te overbruggen – niet als een harde

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (1)

1. Op advies van het Economisch Relancecomité van juli 2020 en op basis van gesprekken met de RRF-experten van de Europese Commissie voorjaar 2021, beoogden we strategische investeringen in onderzoeksinfrastructuren van enige omvang en dat in drie domeinen: *digitaal, duurzaam en zorgzaam*.

Experten Europese Commissie, januari 2021:

- *'pas de patchwork de petits projets;*
- *'pas une mosaïque de petits projets d'investissements ne s'inscrivant pas dans un plan général et qui sont dès lors sans impact significatif sur la relance '.*

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (2)

'Plan général' -> 9 strategische criteria (zie nota aan Vlaamse regering p.6):

1. Passen binnen **algemene beleidslijnen** Vlaamse regering;
2. Versterken van de **specifieke O&O&I-beleidsplannen** van de Vlaamse regering (*VEKP 2021-2030, Vlaams Beleidsplan Bio-Economie, Vlaamse Waterstofvisie, Visienota Vlaanderen sterk in zorg en gezondheid, Klimaatsprong, ...*);
3. Bijdragen aan de **drie transformatieve doorbraken** aanbevolen door het Economisch adviescomité (*Digitaal, Duurzaam en Zorgzaam*);
4. Projecten zijn in lijn met de **Europese beleidskaders** (*Green Deal, Circular Economy Action Plan, Europe's Digital Decade, Farmaceutische strategie voor Europa, ...*)

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (3)

5. Projecten versterken de O&O&I-roadmaps van de Vlaamse onderzoeksinstituten die binnen hun technologiedomein tot de (wereld)top behoren;

6. Projecten zijn ingebed in een bestaand breder Vlaams ecosysteem dat eveneens Europees genetwerkt is en Europese onderzoeksfondsen kan aantrekken:

* ecosysteem **industriële biotechnologie en biogebaseerd economie** (Bio Base Europe Pilot Plant in de Haven van Gent (North Sea Port))

* ecosysteem **nano en digitale technologie** (imec met locaties te Leuven/Gent/Brussel/Antwerpen/Hasselt; in casu project met Nederlandse ASML inzake lithografische processen; Mixed reality/Augmented reality te UHasselt)

* ecosysteem **photonica** (sleuteltechnologie m.b.t. eigenschappen van licht)
VUB

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (4)

6. Projecten zijn ingebed in een bestaand breder Vlaams ecosysteem dat eveneens Europees genetwerkt is en Europese onderzoeksfondsen kan aantrekken:

* ecosysteem *industrie 4.0* (acceleratorprogramma voor 6 digitale pilootproductielijnen Flanders Make)

* ecosysteem *health en pharma* (Europees kenniscentrum voor genterapie KU Leuven; pharma accelerator en testfaciliteit met incubatieruimte via CESPE te UGent; infectieziekten UAntwerpen, innovatieve geneesmiddelen via MabMine en precisiegeneeskunde via PRISMO bij KU Leuven; High-Tru-platfom voor productie geneesmiddelen UGent; microfabricage van glas en silicium voor microfluidics in MICROLAB aan de VUB; digitale gezondheidssystemen Health Campus Diepenbeek bij UHasselt)

* ecosysteem *life sciences* ('*Biotope by VIB*'-project te Gent voor begeleiding startende life sciences ondernemers)

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (5)

6. Projecten zijn ingebed in een bestaand breder Vlaams ecosysteem dat eveneens Europees genetwerkt en Europese onderzoeksfondsen kan aantrekken:

* ecosysteem *duurzame energie en waterstofonderzoek* (Energyville te Genk, VITO te Mol en Green Hydrogen Lab te Hasselt, imec-VITO membraantechnologie voor duurzame waterstofproductie)

* ecosysteem *duurzame chemie en materialen* (circulair gebruik CO₂ in BlueApp te UAntwerpen, omzetting biomassa tot chemische grondstoffen in KU Leuven BIOCON-project piloothal groene chemie op Transfarm site, ...)

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (6)

6. Projecten zijn ingebed in een bestaand breder Vlaams ecosysteem dat eveneens Europees genetwerkt en Europese onderzoeksfondsen kan aantrekken:

* ecosysteem rond *klimateutraal bouwen* (multidisciplinair proef- en demonstratiegebouw KU Leuven)

* ecosysteem voor *pandemiebestrijding en vaccinonderzoek* (klinische studies via een *Clinical Trial Center* evenals *immunologie-labo-infrastructuur* in het ITG in samenwerking met het *Pandemic Preparedness eco-systeem partners* UAntwerpen en VIB; pre-klinische onderzoeksinfrastructuur infectieziekten UAntwerpen)

* ecosysteem rond *Instituut Landbouw en Voeding Onderzoek (ILVO)* te Gent (agrovoedingssector, landbouw, conversie microbiel eiwit naar hoogwaardige voedings- en voedertoepassingen, ...)

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (7)

7. Projecten beogen de zgn. 'valley of death' te overbruggen tussen enerzijds laboschaalontwikkeling en vermarkting binnen de economie en/of toepassing in de maatschappij -> *versnelde validatie, demonstratie en opschaling mogelijk maken: go-to-market strategie versnellen*

8. Projecten versterken **langetermijn** groeipotentieel van de Vlaamse economie: *O&O-kapitaalvoorraad* doen toenemen -> *productiviteit* stijgt

9. Voldoen aan de **technische vereisten** van de Herstel en Veerkracht Faciliteit

- *'Do not Significant Harm';*
- *EFRO-kostenmodel hanteren;*
- *staatssteunregels respecteren;*
- *Duidelijke doelen en mijlpalen opgeven;*
- *Budgettair beslist door de Vlaamse regering voor eind 2022 en uitgevoerd tussen februari 2020 en 31 augustus 2026.*

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (8)

Die aanbevelingen van het Economisch Relancecomité én van de experts van de Europese Commissie situeren zich in de **filosofie van het moderne onderzoeks- en innovatiebeleid** die een meer **missiegerichte benadering** bepleit, waarin **beleidsmatig keuzes** worden gemaakt, steeds in **co-creatie** met het veld ('quadruple helix').

In de woorden van Marianna Mazzucato:

*Basisconcept **missiegericht** beleid:*

*“Innovation not only has a **rate**, but also a **direction**”*

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (9)

2. Doelgroep van de middelen voor onderzoeksinfrastructuur waren niét de individuele onderzoekers en/of onderzoeksgroepen, maar de beperkte groep van **kennisinstellingen** in wiens **strategische onderzoeksagenda** de investeringen in onderzoeksinfrastructuur dienden te passen: de **vijf universiteiten**, de **vier strategische onderzoekscentra** (imec, VIB, VITO en Flanders Make) en de **wetenschappelijke instellingen** onder bevoegdheid minister Crevits (ITG, ILVO, VLIZ, ...) -> kortom de **structurele partners** van het Departement EWI

Aan deze instellingen werd gevraagd **mee in de strategische dialoog te treden** en derhalve **zélft prioriteiten aan te brengen** in hun investeringsvragen (via gesprekken met rectoren en onderzoeksverantwoordelijken van universiteiten en hun Tech Transfer Offices, CEO's strategische onderzoekscentra en leiding van Vlaamse wetenschappelijke instellingen).

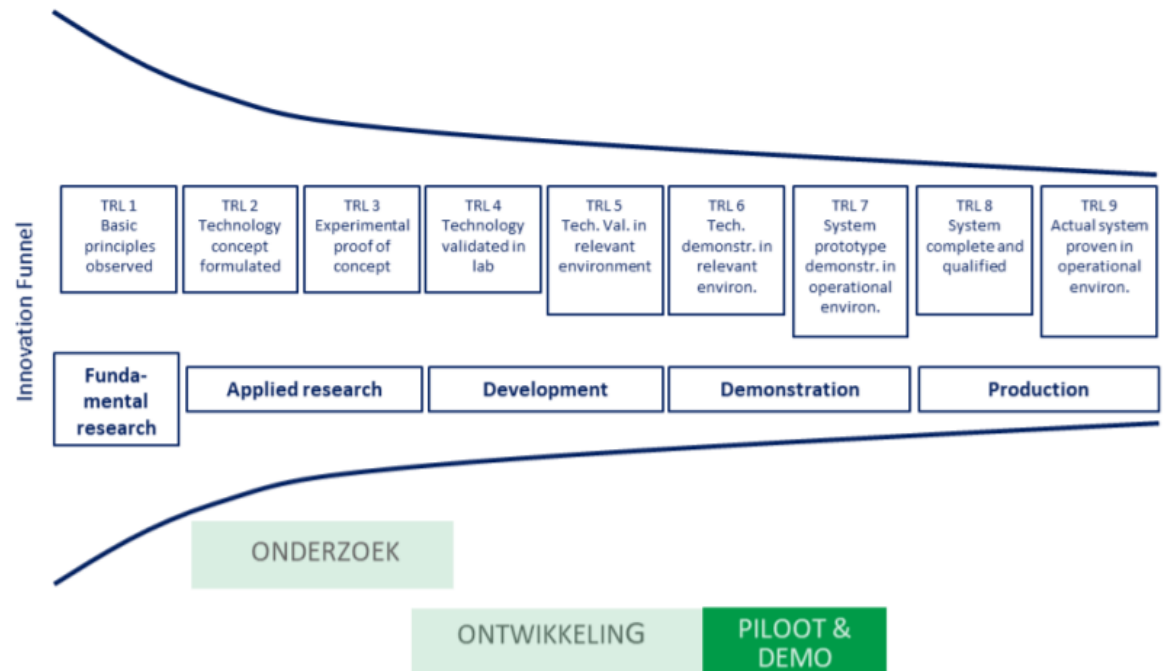
Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (10)

3. Met de investeringsenveloppe van 120 mio € beoogden we de financiering van een **bepaald type** onderzoeksinfrastructuur: infrastructuur dat toelaat de brug te slaan tussen de **kennis-creatie** en de **kennis-toepassing**.
Kennisvalorisatie diende voorop te staan, m.a.w. onderzoeksinfrastructuren die zich bevinden in de hogere Technology Readiness Levels (TRL's) - niveaus

Filosofie:

'from the lab to the fab'

-> vereist echt maatwerk, gezien verschillend per wetenschapsdomein

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (11)

4. De eenmalige investeringsimpuls van 120 mio € diende versterkend te werken op de reguliere recurrente middelen die de vijf universiteiten, de vier strategische onderzoekscentra (imec, VIB, VITO en Flanders Make) en de wetenschappelijke instellingen onder bevoegdheid minister Crevits (ITG, ILVO, VLIZ, ...) via het Departement EWI ter beschikking worden gesteld.

En **parallel aan de dialoog** in het kader van de Vlaamse Veerkrachtmiddelen liepen in 2021 voor een aantal belangrijke kennisinstellingen zoals imec, VIB, VLIZ, ... ook **onderhandelingen in het kader van de vernieuwing van hun meerjarig convenant**, waarbij de investeringsnoden van die instellingen ook aan de orde waren en waarvoor ook **reguliere extra budgetten** ter beschikking waren.

M.a.w. alles diende **vanuit de beleidskant in samenhang bekeken te worden** (eenmalige VV-middelen versus extra recurrente reguliere middelen) en precies de open dialoog bood daarvoor het kader.

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (12)

5. Tenslotte speelden de **verschillende tijdsvensters** een belangrijke rol: het Vlaamse en het Europese tijdsvenster.

De **VV-enveloppes** (waaronder de VV021 en VV023) werden bekend gemaakt eind **september 2020** en in de Commissie Economie toegelicht in **oktober 2020**.

Maar op dat ogenblik waren de **voorwaarden** waaronder de lidstaten relanceprojecten konden **inbrengen** onder de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht op het Europese niveau nog **in volle uitwerking**. Duidelijkheid daarover was er pas volledig in **maart 2021**, toen de Europese Commissie klaarheid verschaftte over het totaal nieuwe concept '**do not significant harm**'. Elk, via de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht gesteund project, diende te voldoen aan die ecologische voorwaarde.

Tussen **oktober 2020** en **maart 2021** was er dus nog **grote onduidelijkheid**.

Maar uiteraard zat het beleidsdomein EWI in de grootste na-oorlogse economische crisis niet stil en voerde ze **sinds november 2020 de dialoog met het veld**.

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de afgerond **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (13)

Dankzij die gevoerde dialoog najaar 2020/voorjaar 2021 kon het Beleidsdomein EWI **snel schakelen** op het ogenblik dat de Europese voorwaarden voor financiering uit de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht **helemaal duidelijk** waren en het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht op **30 april 2021** bij de Europese Commissie werd ingediend.

Bedoeling van een relancebeleid is immers **contra-cyclisch** te werken (investeringsinjectie geven wanneer de economie in neergaande fase zit) en **niét pro-cyclisch**.

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (14)

Precies om die reden werden de projecten uit de investeringsportefeuille onderzoeksinfrastructuren (resultaat van de dialoog) die 1) voldoende uitgewerkt waren; 2) door de instellingen als prioritair bestempeld werden; 3) door de administratie (Dep EWI én VLAIO) beleidsrelevant werden beoordeeld binnen de strategische criteria, door de administratie, in overleg met het kabinet, gebundeld in een evenwichtig pakket van 23 investeringsdossiers (waarvan 14 in de VV021 en 9 in de VV023) die dan elk afzonderlijk vanaf april 2021 onderworpen werden aan een uniforme aanvraagprocedure naar EFRO-model met:

- vraag naar **gedetailleerde informatie** m.b.t.:
 - algemene *projectomschrijving*
 - omschrijving *projectdoelstellingen*
 - omschrijving van de *werkpakketten*
 - omschrijving van de *mijlpalen* en *output*
 - procedures en *governance* van het project
- opgave **financieel plan** en **kostendetailering**
- evaluatieformulier 'Do Not Significant Harm' (DNSH)
- **staatssteun** assessment.

Waarom werd geopteerd voor de **procedure van een open dialoog** voor de toewijzing van de **120 mio € middelen** in de relanceprojecten VV021 en VV023? -> nood aan maatwerk (15)

Na screening van deze gedetailleerde aanvraagdocumenten door de gezamenlijke ambtelijke expertengroep Departement EWI-VLAIO,

werd dit pakket vervolgens voorgelegd aan de Inspectie van Financiën (met positief advies 23 juni 2021)

en doorliep zo het **verdere besluitvormingstraject**, inclusief een

Interkabinettenwerkgroep (met toelichting door SG Departement EWI), richting de Vlaamse regering van 9 juli 2021.

Problematiek 'externe evaluatie' (1)

1. Het extern laten evalueren van de projectaanvragen is niet voorzien in de procedure zoals die is opgesteld naar EFRO-model, begin april 2021.

Want ook in een eigenlijke EFRO-procedure is dat niet voorzien. Evenmin is dat opgelegd in de bepalingen van de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht, zoals die in de Europese Verordening zijn opgenomen.

2. Op het **overleg kabinet-administratie** van begin mei 2021 is die vraag naar externe evaluatie geopperd en afgesproken dat de administratie zou nagaan of dit kon gebeuren. Dit vanuit de filosofie dat een externe evaluatie de onderbouwing van de dossiers nog objectiever kan maken.

Problematiek 'externe evaluatie' (2)

3. De administratie heeft evenwel snel geoordeeld dat het voorzien van een externe evaluatie **niet te operationaliseren bleek** lopende de procedure:

- je moet '**conflicts of interest**' uitsluiten, wat gegeven de betrokkenheid van onze vijf universiteiten, vier strategische onderzoekscentra en enkele wetenschappelijke instellingen + de betrokkenheid van bijna alle wetenschapsgebieden onmogelijk bleek;
- de enige mogelijkheid om 'conflicts op interest' te vermijden is dan **externe evaluatoren uit het buitenland** te betrekken in de procedure, maar ook dat is niét evident, gezien 1) de vele samenwerkingsrelaties die onze kennisinstellingen met het buitenland hebben, die aanleiding geven tot nieuwe conflicts of interest en 2) er niet veel buitenlandse experts zijn die een grondige kennis hebben van het hele O&O&I-domein in Vlaanderen en 3) het tijds kader dat voorzag de dossiers ter beslissing voor te leggen aan de Vlaamse regering voor het zomerreces van 2021 (vertaling alle stukken, contacteren experts, ...)

Problematiek 'externe evaluatie' (3)

4. Om die reden werd er dan ook door de administratie en het kabinet **van de piste van externe evaluatie afgestapt.**

De evaluaties die opgestart waren, konden door gaan, maar ze werden niet meegenomen in de dossierstukken van de procedure.

In 5 van de 23 dossiers is er een externe evaluatie, die dus **geen verdere rol speelde.**

De screening van de aanvraagdocumenten in de 23 dossiers gebeurde - zoals in de nota aan de Vlaamse regering opgenomen - door een **gezamenlijke ambtelijke expertengroep bestaande uit leden van het Departement EWI en VLAIO**, die de 23 dossiers screenden op de **strategische criteria** en op de **inhoud van de dossierstukken.** Het resultaat van die screening is integraal opgenomen in de **nota aan de Vlaamse regering van 9 juli 2021** waar elk van de 23 dossiers gedetailleerd toegelicht wordt.

Wat gebeurde er na de beslissing van de Vlaamse regering van 9 juli 2021? (1)

1. Nadat de Vlaamse regering op 9 juli 2021 haar goedkeuring had gegeven aan de 23 investeringsprojecten werd deze beslissing – zoals gebruikelijk – **gecommuiceerd op de website van het Departement EWI en meegegeven in de EWI-Nieuwsbrief.**

Ook de diensten van de Vlaamse regering namen de beslissing van 9 juli 2021 op in hun gebruikelijke communicatiekanalen.

Na bekendmaking van de beslissing werd **door geen enkele actor** uit het Vlaamse O&O&I-veld ten aanzien van het Departement EWI **ook maar de minste kritiek geuit** op de gevolgde procedure van open dialoog en op de door de Vlaamse regering genomen beslissingen tot steuntoekenning aan de 23 investeringsdossiers onderzoeksinfrastructuur.

Wat gebeurde er na de beslissing van de Vlaamse regering van 9 juli 2021? (2)

2. Nadat de Vlaamse regering op 9 juli 2021 haar goedkeuring had gegeven aan de **23 investeringsdossiers** onderzoeksinfrastructuur werd – zoals uitdrukkelijk opgenomen als voorwaarde in de nota aan de Vlaamse regering – met elke projectindiener een **aparte projectovereenkomst** gesloten waarin:

- de modaliteiten van de uitbetaling van de investeringssubsidie;
- en de modaliteiten van de rapportering;
- en bepalingen m.b.t. de **beoogde resultaten** van het project en een **eindverslag** met een beschrijving van de behaalde resultaten

werden opgenomen.

Wat gebeurde er na de beslissing van de Vlaamse regering van 9 juli 2021? (3)

3. Na de beslissing van de Vlaamse regering van 9 juli 2021 was de VV021 enveloppe van 100 mio € volledig besteed, maar de VV023 enveloppe van **60 mio €** nog niet.

Besteding VV023 enveloppe van 60 mio € VOOR het zomerreces 2021:

- 6 mio € voor hogescholen (2 x 3 mio €) (VR 2021 2304 VV DOC 0033/1BIS)
 - 18 mio € voor onderzoeksinfrastructuur binnen de VV023 (beslissing 9 juli 2021)
 - 1 mio € toegevoegd aan de 100 mio € van de VVO21 (beslissing 9 juli 2021)
- > **nog te investeren: 35 miljoen €**

Nog beslist na zomerreces 2021 op enveloppe VV023 i.f.v. 'voldoende uitgewerkt zijn':

- **9 mio €**: budgetverhoging oproep **Zware onderzoeksinfrastructuur FWO** (VR 2022 1507 VV DOC.0071/1)
- **1 mio €**: **We Are** ecosysteem gezondheidsdata (VR 2022 1507 VV DOC.0087/1) (VITO)
- **20 mio €**: **Testing & Experimentation Facility Hardware for Edge AI** (VR 2021 1012 VV DOC.0169/1) (imec)
- **5 mio €**: **SolidLab Vlaanderen** (VR 2021 1712 VV DOC.0172/1BIS) (imec)

Resultaat van de gevolgde procedure? (1)

Dankzij de gevolgde procedure m.b.t. de VV relanceprojecten VV021 (100 mio €) en VV023 (60 mio €) werden de beschikbare middelen - conform de regels van de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht - **tijdig vastgelegd voor het einde van 2022**, binnen voor Vlaanderen **strategische domeinen** *Digitaal, Duurzaam en Zorgzaam Vlaanderen*.

Dankzij deze eenmalige investeringen kon Vlaanderen met de Europese middelen belangrijke **Vlaamse O&O-ecosystemen** een **onderzoeksimpuls** geven en zo:

- zich internationaal op de kaart zetten en internationaal toptalent aantrekken
- sneller de brug slaan van de kenniscreatie naar de kennisvalorisatie in de economie en de maatschappij.

Resultaat van de gevolgde procedure? (2)

Concreet betreft het o.a. versterking van volgende **Vlaamse O&O&I-ecosystemen**:

- **Verduurzaming:** Bio Base Europe Pilot Plant te Gent (industriële biotechnologie), het strategisch onderzoekscentrum VIB (levenswetenschappen), de Vlaamse Wetenschappelijke Instelling ILVO (landbouw, visserij- en voedingsonderzoek) en de KU Leuven (Centrum voor Duurzame Processen en Katalyse, KU Leuven Transfarm en Departement Burgerlijke Bouwkunde), UHasselt (Instituut voor Materiaalonderzoek), Uantwerpen (duurzame chemie) en VITO te Mol en Genk (cleantech en waterstof);
- **Digitalisering:** strategische onderzoekscentra imec (nano- en digitale technologie), Flanders Make (industrie 4.0) en het VUB-onderzoekscentrum in B-PHOT (fotonica);
- **Versterking van het gezondheidstelsel:** KU Leuven (Laboratorium van Virale Celbiologie en Therapeutica, UZ Leuven), Universiteit Antwerpen (UZA, Vaccinopolis), UGent (CESPE als clustering van 14 onderzoeksgroepen en High True Lab als platform voor geneesmiddelen), VIB (levenswetenschappen; incubator Biotope), ITG (tropische ziekten) en UHasselt (Limburg Clinical Research Center).

Hoe verliep de interactie kabinet – administratie?

Die interactie verliep doorheen het hele proces zeer goed, in wederzijds respect voor ieders rol, zoals voorgeschreven in het **charter politiek-ambtelijke samenwerking**.

Vanuit de administratie werd over het verloop van de dialoog met het veld **voortdurend teruggekoppeld** aan het, in de regel 14-daagse overleg, kabinet-administratie.

Ook de **keuze van de portefeuille aan onderzoeksinfrastructuren** (14 projecten onder VV021 en 9 projecten onder VV023) die aan de Vlaamse regering werd voorgelegd kwam in dialoog tot stand op basis van **allereerst de beleidsrelevantie** van de projecten, de prioritering vanuit de instellingen en dan een **evenwichtige spreiding** in de kwalitatieve projecten over universiteiten, strategische onderzoekscentra, wetenschappelijke instellingen en over de drie doorbraakdomeinen digitaal, duurzaam en zorgzaam Vlaanderen heen.

De kwaliteitsbeoordeling van de projecten verliep in **volle onafhankelijkheid** door de experts van het Departement EWI én van VLAIO. Van meet af aan werd dit **'vier-ogenprincipe EWI-VLAIO'** consequent toegepast.

O&O&I-steun i.k.v. Vlaamse Veerkracht Beleidsdomein EWI

Mark Andries, administrateur-generaal VLAIO

Johan Hanssens, secretaris-generaal Departement EWI

Vlaams Parlement, 26 januari 2023